

Düne Giden Merdiven

Yavuz DEMİRKIRAN

Düne Giden Merdiven

Yavuz DEMİRKİRAN

Elsie merdiveni yağmurlu bir cumartesi günü buldu. Çatı katında battaniye ararken eski gardırobun arkasında dar bir boşluk fark etti. Hızlı kaşları havalandı. Boşluk, yumuşak, altın rengi bir ışığa doğru kıvrılarak inen küçük ahşap bir merdivene açılıyordu. Elsie gümüş madalyonunu sımsıkı tuttu ve ilk basamağa adım attı.

Basamak gıcırdadı ve çatı katı yok oldu. Elsie çok eski zamanlardan güneşli bir mutfakta duruyordu. Koyu örgülü bir kız hamur açıyordu. Bu, dokuz yaşındaki Büyükanne Ruth'tu! Elsie büyükannesinin biraz hamur aşırıp kıkırdadığını izledi. Anı, taze ekmek gibi sıcacıktı. Sonra basamak onu geri çekti ve yeniden çatı katındaydı.

Elsie koşup Büyükanne Ruth'a anlattı. Büyükanne gülümsedi ve inci küpelerine dokundu. "O merdiven bize aile anılarımızı gösterir," dedi. "Her basamak seni geçmişten bir ana götürür." Elsie'nin ela gözleri parladı. Daha fazlasını görmek istiyordu. O akşam gardırobun arkasına süzüldü ve iki basamağı birden indi.

Bu kez Elsie karlı bir parkta buldu kendini. Yuvarlak gözlüklü bir çocuk yamuk bir kardan adam yapıyordu. Bu, on yaşındaki Büyükbaba Alan'dı! Kardan adamın kafası düşünce kahkahayla güldü. "Onu bir sopayla düzeltirim," dedi. Elsie sırttı. Büyükbabasının pratik doğasının ne kadar erken başladığını gördü. Merhaba diyemeden basamak onu eve çekti.

Ertesi gün Elsie üç basamak indi ve kendini bir köy panayırında buldu. Artık genç olan Büyükbaba Alan, koyu saçlı utangaç bir kızıdan kurdele alıyordu. Bu Büyükanne Ruth'tu! Kurdeleyi ona verdi ve yanakları kızardı. Elsie'nin içi ısındı. Arkadaşlıklarının tam başlangıcını gördü. Basamak onu mutlu bir iç çekişle geri getirdi.

Elsie keşfetmeye devam etti. Annesi Claire'in genç bir kadınsa, kot ceketle bir anısını gördü. Annem bir kitapçıdaydı ve nazık gözlü uzun bir adamla aynı kitaba uzanıyordu. Bu babamdı! Güleştüler ve kitabı paylaştılar. Elsie onların tanışmasını izledi ve o küçük anın bir göletteki taş gibi ileriye doğru dalgalandığını hissetti.

Bir basamak Elsie'yi unutulmuş bir geleneğe götürdü. Büyük büyükannesi, Büyükanne Ruth'a Yeni Yıl Günü için özel bir örgülü ekmek yapmayı öğretiyordu. "Onu komşularla paylaşıyoruz," dedi Büyük Büyükanne. Elsie bu ekmeği hiç duymamıştı. Unun havada kar gibi toz halinde dağılmasını izledi. Anı soldu ama Elsie kendisini ailesine bağlayan yeni bir ip hissetti.

Çatı katına dönen Elsie, Büyükanne Ruth'a ekmekten bahsetti. Büyükannenin gözleri kocaman açıldı. "Bunu tamamen unutmuşum!" dedi. O hafta sonu birlikte örgülü ekmeği pişirmeye karar verdiler. Elsie kayıp bir geleneği geri getirdiği için gurur duydu. Ama sonra saklamak istemediği bir anıyı düşündü: okul oyununda sahnede tökezlediği anı.

Ne zaman o anı hatırlasa Elsie'nin yanakları yanardı. Herkes gülmüştü. O anı silmek istiyordu. Merdivenin bunu yapmasına yardım edebileceğini düşündü. Birçok basamak indi, okul salonunu arıyordu. Basamaklar daha soğuk ve karanlık hissettiriyordu. Anıyı buldu: küçük hali, sahnede donup kalmış, yüzü kıpkırmızı.

Elsie, küçük hali tam tökezlerken anının içine adım attı. Onu yakalamak, düşüşü durdurmak için elini uzattı. Ama anı dalgalandı ve çatladı. Sahne titredi. Arkasında merdiven solmaya başladı. Basamaklar güneşteki sis gibi tek tek kayboldu. Elsie nefesini tuttu ve kalbi hızla çarparak geri koştu.

Yok olan basamaklardan yukarı tırmandı ve çatı katına yuvarlandı. Gardırobun arkasındaki boşluk artık daha küçüktü ve altın ışık sönüktü. Elsie'nin elleri titriyordu. Büyükanne Ruth onu buldu ve lavanta kokulu bir kucaklamayla sardı. "Merdiven ancak anılara saygı duyduğumuzda kalır," dedi Büyükanne yumuşak bir sesle. "Onları yeniden yazamayız. Yalnızca anlayabiliriz."

Elsie oyunu düşündü. Arkadaşı Sam'in en yüksek sesle alkışladığını hatırladı. Annemin ondan sonra ona sarıldığını hatırladı. O utanç verici an onu ertesi yıl sahnede daha cesur yapmıştı. Düşmenin son olmadığını öğretmişti. Yavaşça anıyı kabul etti ve merdiven solmayı bıraktı.

Gardırobun arkasındaki boşluk bir kez daha yumuşakça parladı. Elsie geçmişî hâlâ ziyaret edebileceğini biliyordu, ama yalnızca öğrenmek için. Hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. O hafta sonu Büyükanne Ruth'la örgülü ekmeği pişirdiler. Mutfak maya ve sevgi kokuyordu. Büyükbaba Alan şakalar anlattı, annem ve babam sofrayı kurdu ve Elsie geçmişle bugünün birbirine dokunduğunu hissetti.

Elsie hardal sarısı kazağını ve gümüş madalyonunu taktı. Geleneğin dediği gibi ekmeği komşularıyla paylaştı. Komşu gülümsedi ve bunun ona kendi büyükannesini hatırlattığını söyledi. Elsie küçük iyiliklerin insanları zaman boyunca birbirine bağladığını fark etti. Uzun ve güçlü bir zincirin halkası gibi sıcacık ve gururlu hissetti.

Artık Elsie gardırobun yanından geçerken gülümsüyor. Merdivenin orada, sessizce beklediğini biliyor. Ama her gün ondan inmeye ihtiyacı yok. Anıların çözülecek bulmacalar değil, öğretmenler olduğunu öğrendi. Yeni seçimler yaptığı yer bugündür, adım adım.

Elsie bazen hâlâ geçmişî ziyaret ediyor, sadece izlemek ve anlamak için. Büyükanne Ruth'un örgülerini ve Büyükbaba Alan'ın yamuk kardan adamını görüyor. Anne ve babasının tanışmasını ve büyük büyükannesinin ekmek pişirmesini izliyor. Her anı bir ders ve bir armağan. Ve Elsie biliyor ki bugün, ailesi etrafındayken, yapabileceği en güzel anıdır.